

NAŠA PETRŽALKA

Noviny mestskej časti Bratislava-Petržalka

Číslo 6/2021 | Ročník 3 | Jún 2021

Leto, zábava a pravidlá

Str. 5

Novinky
v parkovaní

Str. 10-11

O živote a práci
zdravotnej sestry

Str. 13

Úspechy petržalských
športových klubov

Užiť si uvoľnenie a byť v strehu

Druhá vlna pandémie zoslabla, opatrenia sa zmierňujú. Aj svet okolo sa rozhybal a ponúka viac zábavy, stretnutí, zážitkov. Je pochopiteľné, že človek by sa konečne rád zbavil stiesnenosti posledných mesiacov a voľnejšie dýchal. Bez obozretnosti sa to však nezaobíde.

V rubrike Kultúra nájdete množstvo tipov na prázdninové podujatia organizované Kultúrnymi zariadeniami Petržalky aj miestnou knižnicou. Je si z čoho vybrať, ale treba zároveň vedieť, za akých podmienok sa uskutočnia. V čase vzniku tohto textu (v týždni od 21. do 25. 6.) platila žltá farba na covidovom semafore pre kultúrne podujatia. To okrem iného znamená, že pri podujatiach na sedenie je v interiéroch povolené zaplniť 50 %

kapacity a prítomnosť maximálne 250 osôb, v exteriéroch 75 % kapacity a 500 osôb. Počas celého podujatia je povinné prekrytie dýchacích ciest a spôsob usádzania divákov je takisto špecifický. Organizátor je zároveň povinný viesť evidenciu o počte divákov a uchovávať e-mailový alebo telefonický kontakt návštevníkov po dobu dvoch týždňov od ukončenia podujatia na účely epidemiologického vyšetrovania. Z dôvodu pandemických opatrení pripravili KZP

v súvislosti s Kultúrnym letom aj registračnú permanentku – pre jednu osobu za 5 eur, rodinnú za 10 eur. Ak si ju návštevník kúpi, môže chodiť voľne na všetky podujatia Kultúrneho leta a výhodou je jeho rýchla registrácia.

Kultúrne zariadenia Petržalky pripravili pre deti na leto aj denné tábory. V tejto súvislosti sú zatiaľ pravidlá nastavené tak, že sa nebude vyžadovať od detí negatívny test pred nástupom do tábora. Je však dobré sledovať informačné

kanály KZP pre prípad, že by sa opatrenia zmenili.

V letných horúčavách mnohí vyhľadávajú vodu. Svoju letnú sezónu zahájilo kúpalisko Matoroka a v júni opätovne otvorila aj Petržalská plaváreň. Aktuálne sa tam dostanete bez toho, aby ste sa museli preukázať negatívnym testom či potvrdením o očkovaní. Podľa informácií z plavárne sa hneď spočiatku nevytvorila veľká vlna návštevníkov a najmä sauna bola využívaná skôr opatrne.

FOTO: Pexels.com

Postupne však ľudia pribúdajú. Kapacitne môžu plaváren obsadiť zatiaľ na 50 %.

Riaditeľka Strediska sociálnych služieb Petržalka Soňa Chanečková hovorí v súvislosti s atmosférou v zariadeniach strediska aj o únave. Nečudo, jeho pracovníci majú za sebou vyčerpávajúce obdobie a stále treba striehnuť na to, ako sa budú meniť pandemické opatrenia, prispôbovať sa im a veriť, že sa nič závažné neudeje. Klienti strediska patria totiž do rizikovej skupiny ľudí. Väčšina je však zaočkovaná, čo platí aj o takmer všetkých zamestnancoch. V súčasnosti je možné navštevovať klientov v zariadeniach pri

preukázaní sa negatívnym testom, resp. potvrdením o kompletnom zaočkovaní či prekonaní ochorenia Covid-19. Klienti môžu taktiež chodiť na priepustky domov, no ak idú na dlhší čas, musia sa po návrate otestovať. Pracovníci zariadení nosia rúška, pokiaľ nie sú zaočkovaní, musia mať respirátory. Soňa Chanečková poznamenáva, že stredisko má zásobu ochranných prostriedkov pre prípadnú tretiu vlnu pandémie a majú aj krízový plán. Do zariadení navyše kúpili kyslíkové koncentrátory, ktoré dokážu človeka zásobovať kyslíkom a zmiernovať priebeh ochorenia Covid-19.

Pravidlo R-O-R (rúška, odstup, ruky) by ľudia nemali strátiť zo zreteľa ani po uvoľnení opatrení. Ešte účinnejšie opatrenie by bolo dať sa zaočkovať a Bratislava je na tom v tomto smere celkom dobre, aspoň v porovnaní so zvyškom Slovenska. No a zrejme treba rátať s tým, že tu bude naďalej aj potreba testovania. Pri spätnom pohľade sa dá skonštatovať, že Petržalka poskytovala obyvateľom dostatok možností na otestovanie. Čo sa týka odberných miest založených mestskou časťou, na začiatku testovania v roku 2020 ich bolo 92 a tento počet sa postupne redukoval, až sa ustálil v zostave odberných miest na Holíčskej, Černyševského, Turnianskej a Hrobákovej.

Na Hrobákovej 5, najväčšom mobilnom odbernom mieste na Slovensku, funguje testovanie aj naďalej, hoci od konca mája už nie na dennej báze, ale iba cez víkendy. Nie je však vylúčené, že pri zvýšení dopytu sa prevádzka MOM Hrobákova opäť rozšíri. Od januára 2021 do uzávierky novín otestovali na odberných miestach zriadených mestskou časťou zhruba 393 000 osôb pri 2076 pozitívnych výsledkoch. Najviac testovaných zaevidovali v marci a apríli, najviac pozitívnych testov vo februári. Vedenie Mestskej časti v súvislosti s testovaním ďakuje za spoluprácu školám, ktoré poskytli svoje priestory pre zhruba 50 odberných miest, zdravotníkom, administratívnym pracovníkom, koordinátorom testovania, mestskej polícii, hasičom i zamestnancom MČ Petržalka.

dan

FOTO: Ivana Vrabľová

Testovanie? Čím rýchlejšie, tým lepšie

Ak ste sa dali testovať na Covid-19 v MOM Hrobákova alebo na nejakom inom odbernom mieste, ktoré prevádzkuje MČ Petržalka, zistili ste, že to tam ide rýchlo. Veľkou mierou sa pod to podpísal elektronický systém evidencie s čítačkami občianskych preukazov. Tento systém vyvinuli dvaja pracovníci MČ Petržalka. Jedným z nich je Martin Bodický z referátu informatiky.

Pripomeňme si na úvod, čo váš softvér vlastne spôsobil, aké výhody priniesol.

TÉMA Hlavný efekt bol taký, že sa výrazne skrátil čas medzi registráciou návštevníka a jeho otestovaním. Namiesto ručného prepisovania údajov o občani to totiž stačí iba pretiahnuť občiansky preukaz cez čítačku

a všetky potrebné údaje sa automaticky načítajú do systému. Takáto registrácia trvá dve-tri sekundy a je presná. Ručné prepisovanie údajov je dlhšie a môže pri ňom dochádzať k chybám. Pri štyroch funkčných odberných tímoch sme s využitím nášho systému dokázali testovať tisíce ľudí denne.

Kedy sa s takýmto systémom začalo?

Bolo to koncom januára na Ekonomickej univerzite. Najprv sme tento systém testovali a o tri dni neskôr sme ho už nasadili na 14 odberných miest MČ Petržalka.

Ako dlho vám trval vývoj tohto systému?

Úplne prvá verzia softvéru sa zvládla za menej ako týždeň. V tom čase sme na ňom pracovali ešte dvaja a výraznú časť práce sme odviekli po pracovnej dobe.

TÉMA

Skúste nám v krátkosti opísať, čo ste vlastne vyvinuli?

Samotné čítačky čítajú textový kód na občianskom preukaze. My sme museli dosiahnuť to, aby sa tento vstup spracoval, uložil do nejakej databázy, aby sa priradilo k danému človeku poradové číslo a k tomuto číslu napokon výsledok testu.

Vychytávali ste nejaké muchy aj po testovacom období?

Áno, takých vecí bolo viac.

Dolaďovali sme napríklad to, že keď sa zadávajú výsledky testov k poradovým číslam ľudí, netreba to fyzicky naťukávať do počítača, stačí len zo štítku s poradovým číslom zosnímať QR kód, ktorý odošle správu registračnému počítaču a ten zaeviduje výsledok testu. Počas prvého dňa testovania systému to zlyhávalo a riešili sme to priamo na mieste.

Ako sa zrodil zámer vyvinúť takýto „zlepšovák“?

Bolo to z iniciatívy starostu.

Dobre, ale vy ste už s niečím podobným mali skúsenosť alebo ste pátrali po podobných projektoch a inšpirovali sa nimi?

Nie, nebolo nič, čo by som vyslovene sledoval. A z mojej strany to bol zároveň prvý projekt, ktorý bol niekde takto hromadne nasadený. Nerátal som s tým, že by sa mi na úrade naskytla taká skvelá príležitosť programovať softvér, ktorý teraz ľuďom reálne pomáha.

Je tento váš systém ďalej využiteľný?

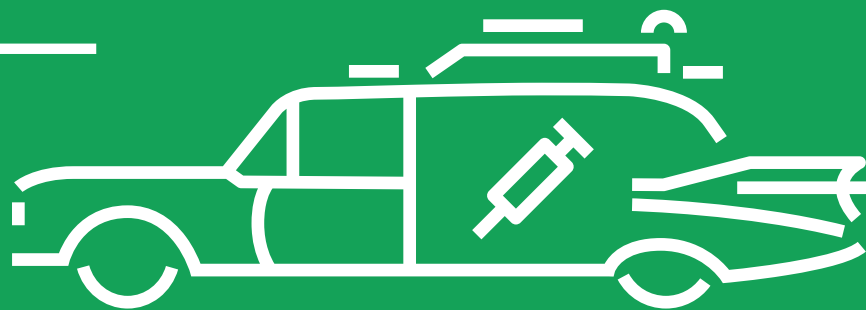
Základ toho systému je možné využiť aj pri iných príležitostiach, napríklad pri voľbách. Toto je veľmi ľahko modifikovateľný systém.

Prejavili oň záujem aj iné samosprávy?

Áno, mali sme záujemcov. Jedným z prvých bola MČ Devínska Nová Ves, ktorej sme požičiavali i čítačky. Viem, že náš systém využívali aj na testovanie zamestnancov tamtojšej automobilky. Okrem toho to využívali obce Bošáca a Želovce pri Veľkom Krtíši.

dan

MOBILNÉ OČKOVACIE JEDNOTKY

Žiadosť o mobilnú očkovaciu jednotku nájdete na www.bratislavskykraj.sk

Kto môže požiadať o mobilnú očkovaciu jednotku:

- 1) Imobilní alebo ťažko mobilní obyvatelia Bratislavského kraja.
- 2) Ľudia, ktorí sa nevedia sami dopraviť do očkovacieho centra.
- 3) Pacienti so závažnou diagnózou, u ktorej je zvýšené riziko prenosu infekcie cestou do očkovacieho centra.
- 4) Ľudia z marginalizovaných komunít.

Návštevníci si môžu predplatiť denné parkovanie

Mestská časť Bratislava-Petržalka prichádza s ďalšou úpravou svojho parkovacieho systému. Aktuálne spoplatňuje pre nerezidentov aj parkovanie v čase od 08:00 do 18:00, ktoré doteraz mohli využívať zadarmo. Po novom si parkovanie na všetkých modro vyznačených miestach budú môcť predplatiť dennou, týždennou, mesačnou alebo ročnou eKartou.

FOTO: Ivana Vrabľová

S uvoľňovaním pandemických opatrení a postupným návratom zamestnancov z home officeov späť do kancelárií sa parkoviská v okrajových častiach Petržalky opäť zahusťujú statickou dopravou. „Denne nám v Petržalke parkovalo aj 10 000 návštevných vozidiel. Väčšina z nich počas dňa úplne zadarmo, keďže sme im to za predpokladu použitia mobilnej aplikácie umožňovali,“ vysvetľuje doterajšie

AKTUÁLNE fungovanie parkovacieho systému starosta Petržalky Ján Hrdka. Toto sa však teraz mení a návštevníci mestskej časti budú musieť i za denné parkovanie na modro vyznačených miestach uhradiť poplatok jedno euro za každú začatú hodinu parkovania. Samospráva predpokladá, že drvivá väčšina z nich využije zvýhodnenú kúpu niektorej z piatich verzií takzvaného parkovacej eKarty. Zakúpiť si ju môžu na stránke www.parkovanievpetrzalke.sk a v mobilnej aplikácii Urbi – Parkovanie Petržalka.

Predplatená eKarta funguje na princípe diaľničnej známky. Mimopetržalští vodiči si ju môžu kúpiť na deň (24 hodín) za 1 euro,

na týždeň za 5 eur, na mesiac za 10 eur či na kalendárny rok za 50 eur. Súčasťou ročnej eKarty je aj možnosť výhodne si dokúpiť časové rozšírenie parkovania. „Po novom tiež platí, že po kúpe eKarty sa návštevníci nebudú musieť prihlasovať do žiadnej aplikácie, ani nebudú musieť uvádzať konkrétne parkovacie miesto, na ktorom stoja,“ hovorí Ivan Lučanič z referátu mobility miestneho úradu. Predplatené parkovanie sa týka iba denného parkovania v čase od 8:00 do 18:00, prípadne po spomínaných časových rozšíreniach od 6:00 do 20:00.

Nočné parkovanie pre nerezidentov zostáva spoplatnené tak ako doteraz, teda sumou 1 euro za každú začatú hodinu. Úhrada je však možná len cez SMS alebo klasický parkovací lístok zakúpený na vybraných čerpacích staniách alebo na recepcii budovy Technopolu.

Krátkodobé registrované návštevy rezidentov budú môcť v Petržalke parkovať stále aj bezplatne, a to podľa platných podmienok takzvaných návštevných parkovacích hodín.

red

Zmeny v značení vyhradených parkovacích miest

Od 1. 4. 2020 je účinná nová Vyhláška MV SR č. 30/2020 Z. z. o dopravných značkách, podľa ktorej sa zásadným spôsobom mení vzhľad dopravného značenia pre vyhradené parkovacie miesta. Vzhľadom na to budú nové vyhradené parkovacie miesta vyznačované v súlade s platnou vyhláškou, a to dopravnou značkou „zákaz zastavenia“, pod ktorou bude umiestnená dodatková tabuľa s textom „vyhradené parkovanie“. Vodorovné značenie, ktoré malo pôvodne tvar križa, resp. písmena „X“, nie je možné používať, dovo-

lené je vyznačovať len rovné čiary, ktoré určujú spôsob parkovania kolmo, vodorovne alebo šikmo na os vozovky. Na každé vyhradené parkovacie miesto sa vodorovným značením vyznačí číslo parkovacieho boxu.

Táto zmena sa týka hlavne vyhradených miest držiteľov preukazu ŤZP. Povolenia na vyhradené parkovacie miesta za odplatu („na daň“) už mestská časť nevydáva od jesene 2019, pretože by mali zaniknúť s príchodom celomestskej parkovacej politiky. Pri starších platených miestach sa však ešte môže osadiť nové značenie, ak

došlo k zmene EČV nájomcu (a ak pôvodné značenie nebolo spoločné pre viacero parkovacích boxov).

„V zmysle novej vyhlášky sa platnosť regulačných značiek označujúcich vyhradené parkovanie, osadených do 31. 3. 2020, končí dňom 31. 3. 2022, a po tomto termíne by sa už staré dopravné značenie nemalo na parkoviskách nachádzať. To znamená, že všetky značky na vyhradených miestach držiteľov preukazu ŤZP by mali byť postupne nahradené novým dopravným značením,“ ozrejmjuje vedúca referátu dopravy Miestneho úradu MČ Petržalka Lívia Štulajterová. Vodiči s vyhradenými miestami sa ne-

musia nikam nahlasovať, výmena značenia prebehne automaticky. Bude to však niečo stáť. „Pri nových vyhradených miestach pre žiadateľov s preukazom ŤZP, ktorých žiadosti boli podané do 14. 11. 2020, je potrebné uhradiť poplatok 50 eur za realizáciu tohto nového dopravného značenia. Pre žiadateľov, ktorí si podali žiadosť po uvedenom termíne, bude platiť cenník, ktorý bude zverejnený po podpise zmluvy s dodávateľom, ktorý bude takéto dopravné značenie v budúcnosti realizovať,“ vysvetľuje Lívia Štulajterová.

dan

Pomenúvanie problémov

Jeden dotazníkový zber informácií vyhodnocujú, ďalší spustili. Členovia Petržalského mládežníckeho parlamentu (PMP) si aktívne mapujú prostredie a sľubujú, že aj počas prázdnin sa budú venovať rozpracovaným projektom.

Vyhodnocovaný dotazník sa venuje téme životného prostredia, a je čo vyhodnocovať, keďže sa doň zapojil veľmi slušný počet ľudí. Ten nový dotazník sa sústreďuje na oblasť športu. „Zameriavame sa v ňom tak na profesionálnych, ako aj na rekreačných športovcov. Prioritou sú pre nás aj verejné priestranstvá pre šport a športové ihriská,“ vysvetľuje predsedníčka PMP Broňa Kováčiková. Podobne ako pri predchádzajúcich dotazníkoch, aj ten aktuálny má slúžiť predovšetkým na zozbieranie dát, ktoré členom

PMP pomôžu identifikovať tunajšie problémy, tentoraz v oblasti športu.

Pripomeňme, že Petržalský mládežnícky parlament sa skladá zo štyroch skupín, ktoré pokrývajú rôzne tematické oblasti. Jedna sa venuje životnému prostrediu, druhá infraštruktúre, tretia prepájaniu formálneho a neformálneho vzdelávania a štvrtá kultúre, športu a podujatiam. V rozhovore pre informačný bulletin KZP Kováčiková uviedla, že najzložitejšie je to z ich pohľadu s infraštruktúrou. Prečo a čo sa už v tomto smere

snažili podniknúť? „Máme pocit, že je veľmi náročné zasiahnúť do tejto problematiky z dôvodu okresaných rozpočtov. Bobužiaľ, chodníkov a ciest v zlom stave je veľa a nie je možné za krátky čas všetky obnoviť. Snažíme sa upozorňovať aspoň na nejaké malé nedostatky, na ktoré netreba veľa finančných prostriedkov a vedľa sa vyriešiť za relatívne krátku dobu.“

Mládežnícky parlament berú vážne i poslanci miestneho zastupiteľstva, o čom svedčí aj to, že došlo k ďalšiemu, tentoraz už osobnému vzájomnému stretnutiu

a diskusií. Členovia PMP sa zároveň stretli so starostom MČ Petržalka Jánom Hrčkom. A niektoré diskusie organizované mládežníckym parlamentom sú aj nakrúcané a dajú sa vidieť na facebooku alebo youtube. Tá ostatná diskusia sa konala v spoločnosti zakladateľov PMP prevažne z radov miestnych poslancov. Priestory poskytli Kultúrne zariadenia Petržalky, ktoré vyšli PMP v ústrety aj v súvislosti s kancelárskym zázemím.

dan

Predstavujeme Petržalský mládežnícky parlament

Pokračujeme v predstavovaní členov PMP prostredníctvom ich odpovedí na tri otázky:

- Prečo ste chceli byť súčasťou mládežníckeho parlamentu v Petržalke?
- Akou témou sa chcete v parlamente zaoberať a prečo?
- Čo by ste chceli v rámci svojej témy v Petržalke zlepšiť, zmeniť, priniesť?

Miriam Slabá

- Chcela som zlepšiť veci, ktoré v mojom okolí nefungovali tak, ako by podľa

mňa mali. No a pokiaľ sa nájde skupinka motivovaných ľudí s podobnými cieľmi, ich zlepšenie by nemalo byť až také náročné.

- Som členkou pracovných skupín infraštruktúra a životné prostredie, pretože tieto dve oblasti sú mi najbližšie. Z infraštruktúry mi leží na srdci oprava a vybudovanie nových chodníkov, pretože slušné chodníky sú nevyhnutnosťou pre slušný život ľudí. Z oblasti životného prostredia ma chladnou nenechávajú napr. témy redukcie odpadu, upcyclingu, založenia platených verejnoprospešných skupín (ekodegátov), ktoré by mohli veľa nefungujúcich vecí operatívne vyriešiť a mnohé iné.
- Chcela by som, aby bola príroda v Petržalke čistejšia a aby sa ľudia v čase dažďov nemuseli brodiť bahnom a vodou.

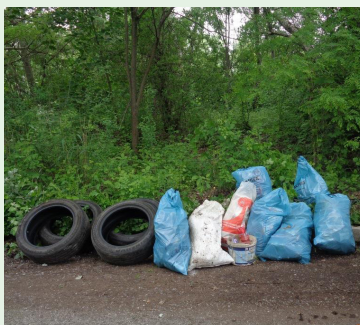
Marianna Schusterová

- Vždy som chcela mať tú možnosť zmeniť niečo, predstaviť nejaký nápad/návrh

a byť súčasťou komunity, ktorá dokáže presadiť slová nás mladých.

- Asi hlavne voľným časom, rôznymi akciami, priestormi, ktoré by sme mohli využívať.
- Určite organizovať viac akcií, umožniť nám využívať priestory pre náš osobný rozvoj, zorganizovať workshopy a iné...

VYBERÁME Z VAŠICH PODNETOV

Referát čistoty a poriadku vyčistil okolie Betliarskej ulice a odvoz odpadu zabezpečili kolegovia z referátu správy verejných priestranstiev.

Vďaka nahlásenému podnetu zabezpečili kolegovia z referátu správy verejných priestranstiev aj opravu hojdačky na Šášovskej ulici.

Rada právnika: Dlhy poručiteľa a zodpovednosť dedičov

S momentom smrti poručiteľa sa spája nielen prechod majetku na dedičov, ale i prechod dlhov. Prejednanie dedičstva vyvoláva u dedičov viacero otázok. Čo ak sa počas dedičského konania zistí, že dlhy prevyšujú majetok? Čo ak sa to zistí až po skončení dedičského konania? Čo všetko by dedičia nemali strácať zo zreteľa? Opýtali sme sa JUDr. Jakuba Mandelíka, PhD.

Na ilustráciu posluží modelová situácia, keď zomrie jeden z manželov. Skôr ako sa pristúpi k zisťovaniu hodnoty dedičstva, je potrebné najprv vyporiadať bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (označované tiež skratkou BSM). To, čo v rámci vyporiadania BSM prípadne pozostalému manželovi, už do masy dedičstva nepatrí. Uvedené má význam najmä v prípade, ak okrem pozostaleho manžela dedia aj deti, resp. potomkovia. Inštitút vyporiadania BSM má svoje pravidlá, pre našich čitateľov však postačuje, aby naň pri prejednaní dedičstva pamätali. Ďalšie závery sú aplikovateľné všeobecne, bez ohľadu na konkrétnosti.

Každý dedič by sa mal zaujímať o prípadné poručiteľove dlhy a na základe ich výšky by mal následne zvažovať ďalší postup. Do úvahy prichádza výzva veriteľov na prihlásenie pohľadávok do dedičstva. Súdom ustanovený notár nevyzýva veriteľov automaticky, ale len na

návrh dedičov. V záujme právnej istoty odporúčame dedičom takýto návrh podať, aby ich v budúcnosti neprekvapila pohľadávka veriteľa, o ktorej nemajú odkiaľ vedieť a ktorá v čase smrti poručiteľa ani nemusí byť splatná, napríklad vysoké nedoplatky spojené s užívaním nehnuteľnosti. Notár zverejní výzvu veriteľom, aby mu oznámili svoje pohľadávky v lehote, ktorú v uznesení určí a ktorá nesmie byť kratšia ako jeden mesiac. Toto uznesenie zverejní na úradnej tabuli súdu, na webovej stránke súdu a webovom sídle Notárskej komory SR.

Uvedeným postupom sa dáva veriteľom možnosť, aby boli ich pohľadávky riešené ešte počas dedičského konania. Ak však veriteľ na výzvu nezareaguje, nemá to za následok akési „prepadnutie“ jeho pohľadávky, a túto v zásade môže uplatniť voči dedičom aj kedykoľvek neskôr. Výzva veriteľom preto neslúži ako pomyselná „hrubá čiara“ za poručiteľovými dlhmi (teraz už dlhmi dedičov). Na druhej strane

však platí, že dedičia zodpovedajú za dlhy poručiteľa iba do výšky nadobudnutého dedičstva, preto i v prípade dodatočného uplatnenia pohľadávok nie je možné úspešne žiadať viac, než dedič dostal.

Po prihlásení pohľadávok veriteľov môže notár zistiť, že dedičstvo je predĺžené (pasíva prevyšujú aktíva). V takom prípade prichádzajú do úvahy tri možnosti. Ak bol návrh na výzvu veriteľom vznesený v lehote na odmietnutie dedičstva, môže dedič odmietnuť predĺžené dedičstvo. Odmietnuť môže len celé dedičstvo, nemôže selektovať. Ak tak neučiní, prichádza do úvahy dohoda dedičov s veriteľmi o prenechaní dedičstva na úhradu dlhov, pričom ak je viacero veriteľov, musí obsahovať presné určenie, čo má ten-ktorý veriteľ z dedičstva dostať. Dohodu schvaľuje notár. Ak k dohode nedôjde alebo ju notár neschválí, pristúpi k likvidácii dedičstva. V prípade dohody i v prípade likvidácie sa „oneskorenie“ veriteľa už nemajú

z čoho uspokojiť, ani nebudú mať možnosť uplatniť nároky u dedičov, keďže tí zodpovedajú len do výšky nadobudnutého dedičstva, ktoré sa celé prenechalo veriteľom.

Môže nastať aj situácia, že sa dedičské konanie právoplatne skončí, nadobudnutie dedičstva je rozhodnutím potvrdené, a až následne sa objaví veriteľ, ktorý bude od dedičov požadovať splnenie dlhu. Môže tak urobiť, no dedičia sú povinní plniť len do výšky toho, čo im z dedičstva pripadlo. Nestane sa preto, že by sa dedič prijatím dedičstva dostal „do mínusu“. Problém však môže nastať, ak zdedené peniaze minul. Majetok nadobudnutý dedičom sa totiž „zmieša“ s majetkom dediča. Veriteľ sa preto nemusí obmedziť na konkrétne hodnoty nadobudnuté dedičom, ale môže sa uspokojiť z iného majetku dediča. Ak teda dedič zdedil napr. 10 000 € a tieto minie, a následne ho úspešne žaluje veriteľ (dedič prehrá súd), exekúcia môže byť vedená na jeho ostatný majetok.

UROBME SPOLOČNE PETRŽALKU KRAJŠÍM MIESTOM PRE ŽIVOT. VAŠE PODNETY ZASIELAJTE NA PODNETY@PETRZALKA.SK.

Referáty investičných činností a správy verejných priestranstiev spolupracovali aj pri oprave šikmého výlezu na Jasovskej.

Chýbajúci poklop v kaskadérskych jamách na Lietavskej je vďaka oprave referátom správy verejných priestranstiev minulosťou.

Milan Ftáčnik

(30. 10. 1956 – 14. 5. 2021)

Ubehlo už pätnásť rokov odvtedy, čo sa stal Milan Ftáčnik starostom Petržalky. Vo funkcii vystriedal zastupujúcu starostku Vieru Kimerlingovú, ktorá viedla samosprávu po dlhom období starostovania Vladimíra Bajana. A bol to opäť Bajan, kto sa na čelo mestskej časti vrátil po Milanovi

Ftáčnikovi v roku 2010. Ftáčnik sa stal vtedy víťazným kandidátom na post primátora Bratislavy, kde nastúpil po Andrejovi Ďurkovskom.

Mnohí o ňom hovorili ako o kultivovanom a rozhladenom diskutérovi. Podobné slová po jeho odchode použil aj aktuálny petržalský starosta Ján Hrčka, ktorý Ftáčnika v čase jeho primátorovania kritizoval, ale neskôr si mnohé veci vysvetlili a mali veľmi korektný vzťah. V čom vidí Ftáčnikov prínos odborník na samosprávu a ústredný

riaditeľ Kancelárie ZMOS Michal Kaliňák? „Za Milanom Ftáčnikom zostali konkrétny výsledky, ktoré doposiaľ formujú miestnu územnú samosprávu, ale aj vzťahy medzi bratislavskými mestskými časťami a magistrátom, ako napríklad v rámci financovania, keď presadil prerozdelenie koeficientu, ktorý reflektoval nielen na finančné potreby bratislavských mestských častí, ale aj na aspekty solidarity s najmenšími a zohľadňoval atribúty najväčších mestských častí,“ vysvetľuje Kaliňák a pokračuje: „Bol dlhé roky členom Predsedníctva ZMOS a Rady ZMOS, napokon ešte do svojho odchodu pôsobil v ekonomickej rade expertov a pomáhal nám s formulovaním riešení, pričom sa aktívne venoval práci v odbornej sekcii informatizácie miestnej územnej samosprávy. Práve on v pozícii poslanca parlamentu, ale aj ministra mal mimoriadne blízko k aplikačnej praxi v samospráve a veľmi citlivo vnímal rozdiel medzi paragrafom či zákonom

a životnou situáciou v meste alebo obci.“ Michal Kaliňák si ďalej myslí, že v pozícii primátora Bratislavy dokázal Milan Ftáčnik vnímať aj bežné problémy v iných samosprávach, a to napríklad vo vzťahu k výstavbe nájomných bytov. „Nemali by sme zabudnúť ani na agendu smart, kde vnášal komplexné riešenia, pri ktorých zdôrazňoval, že pred ich schválením a uvedením do praxe musíme vopred poznať reálne dopady a užitočnosť pre ľudí.“ Michal Kaliňák napokon dodáva, že práve Milan Ftáčnik priviedol Bratislavu po dlhých rokoch do Združenia miest a obcí Slovenska.

Milan Ftáčnik aj v súvislosti s vedením mesta a mestskej časti hovoril o potrebe transparentnosti. Oslovili sme teda s prosbou o vyjadrenie aj riaditeľa Transparency International Slovensko Michala Piška. Ten na úvod skonštatoval, že s menom Milana Ftáčnika sa stretá-

vali pomerne často, a to najmä pri témach súvisiacich so samosprávou. „Keď sme pred komunálnymi voľbami v roku 2010 vydali náš prvý rebríček transparentnosti sto najväčších mestských samospráv, bratislavská Petržalka, kde dovtedy pôsobil ako starosta, skončila ako štvrtá najlepšia. Milan Ftáčnik v tom čase už kampaňoval aj za primátora Bratislavy a otvorenosť mesta voči verejnej kontrole označoval za jednu zo svojich priorít. Do značnej miery sa mu to aj podarilo, Bratislavu dokázal za štyri roky aj v našom rebríčku vytiahnuť z 8. pozície a skóre 56 % na 4. miesto a 69 %,“ hovorí Michal Piško a pokračuje: „K vtedajšiemu primátorovi sme z času na čas boli aj kritickí, napríklad keď sa svojím pôsobením v orgánoch súkromnej Komunálnej poisťovne dostal do konfliktu záujmov alebo keď nám magistrát pod jeho vedením tajil cenu, za ktorú nakupuje plyn. Diskusia s Milanom Ftáčnikom však bola vždy veľmi vecná a kultivovaná.“ Piško dodáva, že naposledy s Ftáčnikom spolupracovali na jar 2019, keď prijal ich pozvanie na diskusiu v rámci seminára s aktívnymi občanmi Zaječovej. „Na záver debaty zošľach od publika úprimný potlesk, ktorý si nepochybne zaslúžil nielen za tie necelé dve hodiny fascijnujúceho rozprávania,“ uzatvára Michal Piško.

dan

FOTO: Archív MÚ Bratislava-Petržalka

Do materských škôl prijali viac detí než vlani

V predchádzajúcom vydaní novín sme sa venovali téme prijímania detí do petržalských materských škôl v budúcom školskom roku, ale v tom čase sme ešte nemali presné štatistiky o podaných žiadostiach a o počte prijatých/neprijatých detí. Z aktualizovaných údajov vyplýva, že do MŠ sa v školskom roku 2021/2022 dostane viac detí

ako v tom predchádzajúcom. Riaditeľky prijali 913 detí, kým vlani ich bolo 868. Celkový počet žiadostí bol pritom nižší ako minulý rok, 1553 oproti vlaňajším 1803, ak rátame žiadosti bez duplicit (niektorí rodičia si totiž dávali aj niekoľko žiadostí na jedno dieťa). Podiel prijatých detí k celkovému počtu žiadostí teda tento rok optimisticky stúpol, približne o 10

percent. A kým minulý rok bolo neprijatých detí 935, tentoraz je ich o takmer tristo menej, presne 640.

Najviac prijatých detí prináleží k ročníku 2018, je ich vyše 400, zhruba o stovku menej tvoria deti narodené v roku 2017. Pre deti, ktoré do 31. 8. dovŕšia päť rokov, je od budúceho školského roka predškolská dochádzka povinná a takýchto detí bolo prijatých 123,

ďalších 36 prijatých detí dovŕši 5 rokov neskôr počas roka. No a 29 detí bude naďalej pokračovať v povinnom predškolskom vzdelávaní, hoci sú už ročník 2015.

Uvedené počty stále nie sú konečné. Mestská časť sa vzhľadom na to, že aktuálne pracuje na desiatich nových triedach MŠ, pokúsi v auguste zorganizovať druhé kolo zápisu detí.

dan

Čo sa deje a čo plánuje v Sade Janka Kráľa

Sad Janka Kráľa je vzácna časť Bratislavy, a to nielen preto, že ide o najstarší verejný park v strednej Európe. Okrem historickej má, samozrejme, aj svoju ekologickú a estetickú hodnotu.

V súčasnosti je park v správe hlavného mesta SR Bratislavy, ktoré pracuje na projekte jeho celkovej revitalizácie.

V akom je štádiu?

Aktuálne realizuje Metropolitný inštitút Bratislavy (MIB) participatívny výskum, ktorého výsledky majú byť podkladmi pre zadanie urbanisticko-krajinárske-architektonickej súťaže návrhov. O aké podklady ide? „*Sú to rôzne technické a historické podklady, analýzy a prieskumy, napríklad bol vypracovaný architektonicko-historický výskum, sádovnícky a dendrologický prieskum a geodetické zameranie,*“ vysvetľuje Marcela Glevická, manažérka komunikácie MIB.

„Okrem toho pracujeme na socio-priestorovej analýze. Plánujeme participatívny proces, do ktorého chceme zapojiť širokú verejnosť, ktorá prinesie ďalšie vstupy pre zadanie súťaže. Rovnako sledujeme

FOTO: Ivana Vrabľová

známe investičné zámery do budúcnosti a snažíme sa nadviazať komunikáciu so všetkými zainteresovanými aktérmi v danej lokalite.“ MIB okrem iného zisťuje, aké skupiny obyvateľov využívajú toto územie najčastejšie a následne skúma ich potreby, názory či preferencie ďalšieho rozvoja. V lete plánuje na zber údajov využiť aj pološtrukturované rozhovory, dotazníkový prieskum, anketu, ale aj vychádzky či cyklovychádzky. Na základe získaných informácií sa má na prelome rokov 2021 a 2022 vypísať spomenutá súťaž, ktorá bude podkladom pre komplexnejší rozvoj tohto územia. Víťazný návrh by mal byť známy v priebehu budúceho roka.

Hovorkyňa hlavného mesta SR Bratislavy Katarína Rajčanová poznamenáva, že „súčasťou revitalizácie Sadu Janka Kráľa bude

aj revitalizácia Tyršovho nábrežia pri tvorbe kultivovanejšieho a bezpečnejšieho prostredia. Máme záujem, aby tu vznikol jeden ucelený priestor určený na rekreáciu v prírodnom parkovom prostredí, športové aktivity a v nejakej podobe aj kultúrno-spoločenské podujatia.“ Čiastkové úpravy tejto zóny prebiehajú už v súčasnosti. Týka sa to aj plochy pod Starým mostom, ktorú mnohí využívali na celodenné i dlhodobé parkovanie. Podľa Rajčanovej sa hlavné mesto zaoberá rôznymi možnosťami ďalšieho fungovania tohto parkoviska. „Mesto pracuje aj na vytvorení oficiálneho parkoviska mimo oddychovej časti nábrežia so 155 parkovacími miestami pre autá a s 10 parkovacími miestami pre motorčky s cieľom zachovať parkovanie na Tyršovom nábreží,“ dodala hovorkyňa. Na facebookovej stránke hlavného mesta sa však hovorí o oprave

parkoviska pod mostom aj plochy na mieste bývalého lunaparku, kde chcú vyznačiť 115 miest a ďalších 5 miest pre zásobovanie. Práce chcú ukončiť začiatkom júla. „Nový režim parkovania na Tyršovom nábreží bude nastavený tak, aby slúžil prioritne návštevníkom nábrežia a Sadu Janka Kráľa a minimalizoval dlhodobé parkovanie. Počas letných prázdnin bude parkovisko na Tyršovom nábreží slúžiť návštevníkom bezplatne, neskôr bude parkovanie spoplatnené hodinovou sadzbou,“ píše sa na facebooku s tým, že riešenie pri bývalom lunaparku má byť len dočasné. V lete by sa mala začať čiastočná revitalizácia nábrežia a „v okolí pamätníka Daniela Tupého vybudujeme nové chodníky a priestor doplníme o novú výsadbu, mobiliár a osvetlenie a zároveň v tomto priestore zredukujeme parkovanie.“

dan

Školský deň v znamení ekológie

Naučiť žiakov ekologicky myslieť a konať, o to sa snažíme takmer každý deň. Pri príležitosti aprílového Dňa Zeme si mohli žiaci 1. stupňa ZŠ

Anatolija Karpova na Černyševského 8 preveriť svoju šikovnosť, zručnosti a vedomosti pri plnení environmentálnych aktivít s účasťou programu Zelená škola.

Na prvej vyučovacej hodine sa žiaci dozvedeli, akým spôsobom budú separovať odpad do pripravených smetných košov, kam patrí bioodpad či komunálny odpad. Túto činnosť budú v každej triede usmerňovať členovia ekohliadok. Spoločne

zostavili návrh zásad ohľaduplného správania sa k životnému prostrediu – Ekokódex Zelené školy.

Potom sa kolektívy jednotlivých tried vybrali do okolia školy a vyčistili trávniky, detské ihriská a chodníky. Žiakom nechýbala chuť a snaha zanechať po sebe čisté priestranstvá, čo bolo pre nich motiváciou.

Žiaci 1. – 2. ročníkov využili pobyt na školskom dvore hraním rôznych hier s ekologickou tematikou – ekohier. Zaujala ich aj tvorba obrázkov z prírodnín. Z rastlín, dreviek, kamienkov, listov a halúzok vytvorili utešené výtvarné diela.

Veľkým zážitkom bolo pre všetkých sadenie vlastných byliniek do záhonov a kvetnáčov. Tie sa stali súčasťou nápaditej bylinkovej vertikálnej steny, ktorá skrášľuje oddychovú časť v exteriéri našej školy. Bolo potešením sledovať deti, ako ich táto zážitková forma vyučovania baví. Práve uvedená environmentálna aktivita si získala podporu a ocenenie i z radov rodičov.

Tvorivé činnosti žiakov počas Dňa Zeme završilo vypracovanie výtvarných návrhov loga Zelené školy.

Žiaci 2. stupňa sa po návrate

do školy takisto pripojili svojimi aktivitami a projektmi k danej problematike. Hoci už nebolo 22. apríla, nič to, veď sa hovorí, že Deň Zeme by mal byť každý deň.

Ďakujeme všetkým učiteľkám a učiteľom za prípravu a realizáciu tejto akcie. Sme presvedčení, že sme odštartovali tradíciu ekologicky zameraných aktivít, ktoré zvýšia environmentálne povedomie našich žiakov.

Katarína Kokavcová
učiteľka ZŠ Anatolija Karpova

Zdravotná sestra ako dobrý pozorovateľ

ĽUBICA KAISEROVÁ pracuje ako staničná sestra na Novorodeneckej klinike M. Rusnáka SZU a UNB v Bratislave, kde sa stará o predčasne narodené deti. Je pracovne veľmi vyťažená, no zároveň je to milý človek, a tak sa nám s ňou podarilo dohodnúť na stretnutí v nemocnici na Antolskej. Na rozdiel od nás je v bludisku tamojších chodieb ako doma. Ona je asi celkovo v práci ako doma.

FOTO: archív Ľ. Kaiserovej

Spomínate si, prečo ste si vybrali profesiu zdravotnej sestry?

Možno som k tomu inklinovala, pretože sme mali v rodine viacero ľudí z oblasti zdravotníctva. Ale pôvodne som chcela byť učiteľkou, zdravotná sestra bola až druhou voľbou. Po gymnáziu som skúsila zdravotnú školu a našla som sa v tom.

Aký bol záujem o túto profesiu v čase vašich začiatkov a aký je teraz?

Keď som pred zhruba tridsiatimi rokmi začínala, nastupovalo nás naraz na jedno pracovisko jedenásť sestier. Teraz bývajú roky, keď nenastúpi ani jedna. Záujem o toto povolanie sa výrazne znížil.

Čím to podľa vás je?

Toto povolanie už dnes nie je také vábivé. Je množstvo iných, atraktívnejších stredných a vysokých škôl, ktoré si dievčatá – alebo ich rodičia – vyberajú. Dnešné sestry sú vzdelané, majú minimálne prvostupňové vysokoškolské vzdelanie. To je síce fajn, ale mnohé dievčatá po štúdiu neostávajú v zdravotníctve. V Bratislave je veľa zdravotníckych, ale aj nezdravotníckych zariadení, ktoré ponúkajú sestrám lepšie finančné podmienky, atraktívnejšie pracovné prostredie. No a problém zároveň je, že sme blízko Rakúska a Česka, kam sestry často odchádzajú.

Aké sú podľa vás hlavné dôvody, prečo zdravotné sestry odchádzajú do okolitých krajín?

Odchádzajú za lepšími pracovnými podmienkami aj finančným ohodnotením. Niektoré zdravotné sestry v tej práci doslova žijú. Sestra však nie je stroj. Mnohé sú manželkami, matkami, prípadne sa starajú o svojich starých či chorých členov rodiny. Sklíbiť pracovné a rodinné úlohy je veľmi náročné a často sa stáva, že rodinný stav je podriadený tomu pracovnému. Takže sestry odchádzajú, pretože chcú mať aj svoj vlastný život.

Koľko sestier chýba vám na novorodeneckej klinike?

Dvadsať sestier, ktoré práve hľadáme.

Ako sa ich snažíte získať, čím ich môžete motivovať?

Žiaľ, túto nemocnicu niektoré veci znevýhodňujú. Vezmite si len to, že sem nevedie žiadny priamy spoj MHD zo železničnej

či z autobusovej stanice. Nemáme ani svoju ubytovňu. Aj to môže odkloniť prípadné záujemkyne o prácu iným smerom, k výhodnejším podmienkam. Bratislava je silné konkurenčné prostredie.

Spomenuli sme už niekoľko negatív, aké pozitíva nachádzate vo vývoji tohto druhu starostlivosti?

Samozrejme, starostlivosť o novorodencov sa rokmi posunula míľovými krokmi. Zaviedli sa nové medicínske a ošetrovateľské postupy. Ak zasiahneme správne a včas, tak deti, ktoré sa narodila iba polkilové, behajú po roku celkom ako iné deti. Zachraňujeme oveľa viac novorodencov s extrémne nízkou pôrodnou hmotnosťou (od 500 gramov) narodených často už okolo 23. a 24. týždňa. Predčasne narodené alebo choré dieťaťko putuje do inkubátora na celé týždne. V prostredí, ktoré simuluje mamičino bruško, je zo všetkého najdôležitejšie zabezpečiť jeho ži-

ROZHOVOR

Vďaka čomu ste sa v tom našli?

Vyšťudovala som odbor detská sestra a myslím si, že práve práca s deťmi bola kľúčovým dôvodom, pre ktorý som ostala pri tomto povolaní. Je pre mňa dôležitá aj spätná väzba od rodín, ktoré si tie deti vypiľali a dlhodobo s nimi spolupracujeme. Toto nie je rýchla a jednorazová práca s ľuďmi, ide o dni, týždne aj mesiace. A keď vás tie rodiny neskôr kontaktujú, poďakujú sa vám alebo sa prídu pochváliť, aké majú úspechy, tak je to motivujúce.

voťné funkcie a následne ako sa len dá podporiť vývoj a dozrievanie, ktoré malo pôvodne prebehnúť v maternici. Bez rodičov to nejde, preto je veľkým pozitívom prítomnosť rodičov na oddelení.

Určite sa o pozitíva postaral aj technologický vývoj. Tie dokonalejšie prístroje vám uľahčujú prácu alebo kladú na zdravotné sestry väčšie nároky?

Kladie to väčšie nároky, každé nezrelé či choré bábätko má minimálne jeden prístroj, tie, samozrejme, nie sú od rovnakého výrobcu, lebo sa nakupujú postupne a my ich všetky musíme vedieť ovládať. Okrem toho sa sestry musia priebežne vzdelávať, školiť v nových technikách, zručnostiach, v behaviorálnej starostlivosti, v komunikácii... Sme totiž pod drobnohľadom rodičov. Nároky na personál sú vysoké, pretože sa staráme o deti a zároveň zaškolojeme rodičov, aby sa o ne vedeli postarať po prepustení z nemocnice.

ROZHOVOR

Ako je to s počtami predčasne narodených detí – pribúdajú?

V posledných rokoch ten počet narastá. Dalo by sa povedať, že každé jedenáste dieťa na Slovensku sa narodí predčasne. My sme perinatologické centrum, teda centrum pre najrizikovejšie tehotné ženy, ktoré sa sem transportujú aj z iných nemocníc. Dôvody predčasného pôrodu sú viaceré. Niekedy sú to náhle situácie, ale aj rozličné závažné ochorenia rodičky. Jednak je to vek rodičky, často rodia až po tridsiatke. Takisto asistovaná reprodukcia poskytuje šancu mat' dieťa aj ženám, ktoré by inak neotehotneli. Z asistovanej reprodukcie sú aj viacpočetné tehotenstvá, ktoré zvyčajne končia skôr. Osobne si myslím, že aj stresujúci spôsob života robí svoje, ale najčastejšou príčinou predčasného pôrodu je infekcia.

Môžete v krátkosti opísať svoj bežný pracovný deň?

Chodím do práce ráno pred siedmou, končím o pol štvrtjej. V prípade, že niektorá zo sestier náhle „vypadne“, je nevyhnutné

ju nahradit', čo v praxi pre mňa osobne znamená, že ostávam v službe, dokedy je to potrebné. Náplňou mojej práce je vedenie nášho oddelenia, čo zahŕňa okrem vedenia tímu sestier aj zabezpečenie oddelenia materiálom, liekmi, kontrolu zdravotníckej techniky a hygieny na oddelení, rozpisy služieb pre sestry, komunikáciu s rodičmi, plánovanie príjmu matiek a v neposlednom rade kontakt s odborníkmi, s ktorými v rámci našej práce kooperujeme. Na oddelení mávame v priemere 18 detí a tento počet si vyžaduje minimálne 3 sestry.

Čo všetko je spojené s tým, že sa staráte o deti a zároveň sa dostávate do kontaktu s rodičmi?

Tie deti si od nás vyžadujú obrovskú pozornosť. Monitory nám síce pomáhajú, ale pozorovania a vyhodnocovacia schopnosť zdravotnej sestry sa nedá nahradiť. Na monitore vidím číselné údaje mapujúce funkcie organizmu, ale sama musím zistiť, prečo je niektorá z hodnôt vychýlená a v tom mi pomôže, keď viem posúdiť, ako dieťa dýcha, akú má pokožku, svalové napätie, ako sa správa, vyzerá... Z toho potom vyplynie, aký ďalší krok mám vykonať. Preto by túto prácu mali robiť ľudia, ktorí o ňu majú skutočný záujem, sú na oň zruční a dobrí v pozorovaní, majú vzťah k deťom a sú, samozrejme, empatickí k ich rodine.

Odbočili sme od tých rodičov. Je to s nimi náročné?

Prichádzame s nimi do kontaktu takmer denne, niektoré mamy pobývajú na oddelení pri deťoch. Jednoduché to nie je. Ideálne je, keď sa podarí nadviazať vzájomný vzťah založený na dôvere. Samozrejme, rodičia sú nároční, majú tam predsa svoje dieťa a záleží im práve na ňom. O to viac sa teším, ak našu prácu spoznajú lepšie a pochopia, že sestra má na starosti nielen to ich dieťa, ale aj ďalšie deti, ktoré sú v ohrození života.

Chápem vás, ale aj ten rodičovský pohľad – ide o moje dieťa, ktorému nedokážem pomôcť a o to väčšie nádeje vkladam do vás.

FOTO: Ivana Vrabľová

dám do vás. Dostáva vás správanie rodičov aj do rozpakov?

Iste. Napríklad niekedy sa stáva, že rodičia sa upnú na monitorovací systém, snažia sa ho pochopiť a sami vyhodnocovať, až zabudnú, že sa majú venovať svojmu dieťaťu, vnímať ho, aby sa poznali, vytvorili si väzbu. Namiesto toho sa úzkostne naviažu na monitor.

Máte čas, silu a trpezlivosť rozprávať sa s rodičmi o tomto všetkom?

Je dobré, keď sa rodičia pýtajú. Ak to nerobia, neviete, čo si myslia, čo očakávajú a potom sa niekedy z druhej ruky dozvieme, že mali problém, o ktorom ste nevedeli a nemohli ste ho riešiť v debate. Úlohu zohráva aj vaše vyťaženie – niekedy s rodičmi diskutujete a vysvetľujete im veci, ale niekedy je únava taká veľká, že sa zmôžete len na základnú komunikáciu o tom najdôležitejšom. Výrazne nám však pomáha psychologička, ktorá komunikuje s matkami, vieme cez ňu riešiť niektoré problémy a dospieť k dôvere.

Už ste spomínali, že niektorí rodičia vás po čase kontaktujú s poďakovaním alebo vás navštívia. Je takých veľa?

Je veru. Niektorí chodia, aj keď sú už ich deti odrastenými tínedžermi. Rodičia vedia, čím si prešli, hoci ich deti si to nemôžu pamäť, a prídu spolu trebárs každý rok v deň ich narodenín alebo napíšu poďakovanie či pošlú fotografie. To je veľká motivácia a radosť pre celý personál.

Vy sama ste mamou predčasne narodeného dieťaťa. Čo to pre vás znamenalo?

Určite to zmenilo môj pohľad. Možno preto mi veľmi záleží na

rodičoch detí a podporujem ich, aby sa už žiaden rodič v najťažších chvíľach necítil osamotený, nezostal sám bez podpory.

Vy rodičom predčasne narodených detí pomáhate aj cez OZ Malíček, ktoré ste založili, a aj to bol jeden z dôvodov, prečo vám v roku 2018 udelili ocenenie Osobnosť Petržalky. Čo bolo podnetom na vznik tohto združenia?

Práve to, že som bola sama mamou predčasne narodeného dieťaťa. Keď som opäť nastúpila do práce, často som to rodičom, ktorí sa cítili beznádejne, priznala, aby som ich povzbudila, aby vedeli, že sa s nimi rozprávam ako rodič s rodičom, že viem, čím si prechádzajú, chápem ich situáciu a na vlastnom príbehu som im vedela povedať, čo môžu očakávať, na koho sa môžu obrátiť, ak budú mať problém a potrebovať pomoc... Komunita rodičov v rámci združenia je veľmi dôležitá, môžu si navzájom odovzdávať skúsenosti, informácie, poradiť sa... Máme komunitné centrum na Vyshehradskej, ale fungujeme v rámci celého Slovenska na online báze. Máme rôzne úspešné projekty a úzko spolupracujeme a podporujeme všetky perinatologické centrá na Slovensku a nemocnice, ktoré majú jednotku resuscitačnej starostlivosti o novorodencov.

Záverečnou otázkou sa tak trochu vráťme k tej úvodnej – po všetkých tých rokoch a skúsenostiach zdravotnej sestry, vybrali by ste si opäť toto povolanie?

Áno. Tie skúsenosti by sa však dali zúročiť aj v nejakom inom povolaní.

dan

Bezpečnosť seniorov je prvoradá

Zdravie a bezpečnosť našich najbližších sú prioritou nielen v prípade starostlivosti rodičov o deti, ale neskôr aj detí o svojich rodičov. Seniori patria k najzraniteľnejším skupinám obyvateľstva a v Petržalke sa aktuálne testujú nové technologické pomôcky na zvýšenie ich bezpečnosti. Je to vďaka medzinárodnému projektu *Vytvorenie integrovateľných riešení umožňujúcich nasadenie inovatívnych technológií a služieb pre nezávislý život seniorov vyžadujúcich zvláštnu opateru.*

Vedenie mestskej časti Bratislava-Petržalka podpísalo 11. 11. 2019 ako vedúci partner grantovú zmluvu k menovanému projektu (akronym projektu: niCE-life, kód projektu: CE1581), financovanému z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) – programu Interreg CENTRAL EUROPE, zameraného na vzájomnú inšpiráciu a podporu spolupráce pri riešení spoločných regionálnych výziev. Projekt spája desiatich partnerov zo šiestich európskych krajín (Česko, Poľsko, Rakúsko, Taliansko, Slovensko a Slovinsko) a jedným z ich cieľov je pomôcť seniorom trpiacim rôznymi stupňami kognitívnych dysfunkcií (vrátane Alzheimerovej a Parkinsonovej choroby) i chronických chorôb prostredníctvom inovatívnych „inteligentných zariadení na báze IoT (angl. Internet of Things) technológií“ a technologických nástrojov a pomôcok. Počas prvej implementačnej fázy bol analyzovaný súčasný regionálny stav zdravotnej starostlivosti o pacientov trpiacich chronickými ochoreniami. Významná bola aj druhá fáza projektu, keď prebiehal vývoj niekoľkých technologických nástrojov, ako sú „AP-NURSE“, „Monitoring Grid“, „Care for frail elderly“, „YouBos – digital tool for frail elderly“ a „GPS tracking system“, ktoré sú v rámci aktuálnej tretej fázy testované vo vybraných zariadeniach zdravotníckej a sociálnej starostlivosti. Záverečnou fázou bude vypracovanie lokálnych akčných plánov a zapojenie vyšších štátnych orgánov.

Hlavným cieľom poslednej fázy je podpora šírenia nadobudnutých vedomostí a súčasne zabezpečenie udržateľnosti a využívania vyvinutých technických nástrojov.

Jedným z vývojárov zariadení je aj slovenský partner Slovenská technická univerzita v Bratislave (STU), ktorej hlavnou činnosťou je návrh, vývoj a testovanie monitorovacieho zariadenia AP-NURSE. Ako uviedol člen tímu Štefan Čerba, ide o jednoduchý a modulárny monitorovací nástroj, ktorý kontroluje prirodzené prostredie klientov pomocou parametrov, ako sú teplota, svetlo, hluk, tlak a iné, na základe ktorých je možné posúdiť zmeny v správaní pacienta. Cieľom je uľahčiť a zefektívniť prácu domácich opatrovateľov alebo zdravotných sestier, a to sledovaním základných interakcií pacienta s okolitým prostredím, poskytovať rýchle varovanie o možných nebezpečenstvách a zabezpečiť včasné poskytnutie pomoci. Digitálne zariadenie AP-NURSE je možné využiť tak v domácom prostredí (AP-NURSE Home), ako i v zariadeniach zdravotníckej a sociálnej starostlivosti (AP-NURSE Care).

Testovanie AP-NURSE Care v Petržalke

V súčasnosti prebieha testovanie zariadenia AP-NURSE Care v Stredisku sociálnych služieb Petržalka na Mlynavičovej ulici, ktoré poskytuje sociálne služby občanom odkázaným na pomoc iných osôb. Klientmi sú seniori s diagnózami, ktoré im znemožňujú viesť samostatný život a ktorí potrebujú pomoc pri

Príprava prototypov zariadenia AP-NURSE. FOTO: STU Bratislava

osobnej hygie, obliekání, chôdzi, starostlivosti o domácnosť (nákupy, upratovanie) alebo iný dohľad. V rámci testovania monitorovacích zariadení boli namontované senzory do spoločných priestorov a niektorých izieb. Monitorovaný je aj východ na terasu, priestory v blízkosti schodiska, kuchynka a ďalšie priestory, ktoré si vyžadujú zvýšenú pozornosť.

Riaditeľka strediska Soňa Chanečková vníma realizáciu projektu takéhoto charakteru ako veľmi dôležitú. Práca opatrovateľiek i sociálnych pracovníkov je v zariadeniach tohto typu veľmi náročná, a to najmä v období pandémie. Podľa pani Chanečkovej monitorovacie zariadenia umožnia zvýšiť bezpečnosť klientov, ktorú považuje za prvoradú. Rovnako však vypomôžu opatrovateľkám, aby ich práca bola čo najmenej náročná a súčasne efektívna. Zároveň pozitívne zhodnotila, že pilotné projekty sa testujú v Petržalke, a to nielen v zariadení opatrovateľskej služby, ale budú testované aj v domácnostiach klientov.

Aj keď je testovanie zamerané na diagnózu Alzheimer, Parkinson a demencia, treba zdôrazniť, že v prípade, že senior ostane sám v domácnosti, tieto diagnózy sa majú tendenciu skĺbiť a celkový zdravotný stav zhoršiť. Opodstatnenosť

monitorovacích zariadení v domácnostiach je vysoká, pretože senior môže napríklad spadnúť z postele a senzor to monitoruje. Ako pani Chanečková uviedla, prínos monitorovacích zariadení je z hľadiska bezpečnosti klientov veľmi vysoký, a to nielen pri spomínaných diagnózach. Monitorovacie zariadenie signalizuje, že bezpečnosť klienta je ohrozená a opatrovateľka môže ihneď vzniknutú situáciu riešiť. Okrem toho je stredisko v zmysle zákona a podmienok kvality povinné zaznamenávať mimoriadne situácie, čo toto zariadenie umožňuje. To súvisí aj s posúdením personálneho zabezpečenia strediska vzhľadom na zvyšovanie kvality poskytovaných sociálnych služieb.

Využitie technologického pokroku v starostlivosti o najzraniteľnejších je mimoriadne žiaduce a má vysoký potenciál v rámci bezpečnosti seniorov. Avšak nesmieme zabúdať na osobný kontakt, ktorý nie je technológiou nahraditeľný. Samota je spúšťateľom rôznych ochorení a má výrazný vplyv na zhoršenie psychického stavu. Záujem rodiny o svojich starších príbuzných je mimoriadne dôležitý rovnako ako je pre každého seniora dôležitý pocit „byť“ potrebný“.

Petra Romaniaková

komunikačná manažérka projektu

Interreg
CENTRAL EUROPE
niCE-life

Petržalské kluby medzi slovenskou elitou

Ligová sezóna 2020/2021 je na konci. Nestratilo sa v nej ani viacero petržalských klubov, ba naopak. Redakcia novín sa pozrela na tri tradičné bašty petržalského športu. Nechýbali získané tituly, veľké víťazstvá a úspechy.

Slávia Ekonomická univerzita Bratislava je vo svete slovenského športu dlhoročným pojmom. Volejbalový klub so sídlom na Haanovej ulici nechýbal v boji o majstrovský titul ani raz, čo znamená sériu 28 finálových účasí za sebou.

Ako uvádza web Slávištiek, s 19 slovenskými titulmi im patrí aj líderská priečka medzi najpopulárnejšími kolektívnymi športmi na Slovensku. Pre porovnanie, basketbalovým rekordérom sú ženy Good Angels Košice s 15 titulmi.

FOTO: Slávia Ekonomická univerzita Bratislava

Spomenutých 19 ligových titulov a 15 pohárových triumfov – taká je vizitka jednoznačne najúspešnejšieho ženského volejbalového klubu na Slovensku po skončení tejto sezóny. Po ďalšom víťaznom double panuje v klube spokojnosť. Prezident klubu Vladimír Hančík si pri otázke na zložitú cestu k dvojnásobnému triumfu zaspomínal aj na staršie úspechy: „Najpamätnejší a najkrajší je vždy ten posledný a najčerstvejší

titul. Tento devätnásty bol vzhľadom na situáciu, ktorá nastala z hľadiska pandémie, veľmi zložitý. Snažili sme sa však zostaviť družstvo, s ktorého úspechom sme ráтали. Pamätám si aj tituly, keď napríklad v sezóne 2015/16 sme v extralige a domácom pohári neprehrali ani raz. Vtedy som sa tešil dvojnásobne, pretože družstvo trénoval môj syn Martin. Rovnako bez prebry sme predtým odobrali i sezónu 1997/98.“

Na už spomenutej Haanovej ulici si Vladimír Hančík užíva

z kancelárskej stoličky skutočne exkluzívny pohľad. „Áno, máme kanceláriu v Petržalke a v zrekonštruovaných priestoroch sa denne pozerám na všetkých devätnásti pohárov pre majsterky Slovenska. Ku každému máme vystavenú aj fotografiu zostáv jednotlivých družstiev. Všetkých devätnástich. Vystavené mám však aj cenných deväť federálnych trofejí, z ktorých som sa ako tréner zaslúžil o tri,“ hovorí s úsmevom. **dp**

Hádzanári s triumfom v Ligovom pohári

Skvelú sezónu má za sebou aj hádzanársky oddiel ŠKP Bratislava. Ten po nedokončenom minulom ročníku prihlásil v sezóne 2020/21 do najvyšších slovenských súťaží 3 seniorské, 4 dorastenecké a 16 žiacich družstiev vrátane prípraviek.

Z dôvodu známych protipandemických opatrení odohralo riadne sezónu a dokončilo ju len seniorské družstvo mužov v NIKÉ Handball Extralige. Družstvo však skončilo na výbornom piatom mieste, na postup do play off a prienik medzi najlepšiu štvoricu mužom chýbal jediný strelený gól. „Hráči si tento chýbajúci gól vynahrádzajú víťazstvom a získaním Ligového pohára, čím mladé družstvo potvrdilo perspektívu a kvalitnú prácu s mládežou, nakoľko je zložené hlavne z odbovancov HO ŠKP B.A. Dvadsaťpäťčlenný kolektív tvorilo až 19 hráčov mladších ako 23 rokov a 4 hráči boli ešte v dorasteneckom veku,“ hovorí generálny manažér hádzanárskeho oddielu Ľubomír Orosz. **dp**

O kvalite družstva svedčí aj fakt, že až šiesti hráči seniorského tímu boli zaradení do širšieho výberu mužskej reprezentácie pripravujúcej sa na januárové ME 2022, organizované spoločne na Slovensku a v Maďarsku.

Okrem seniorských reprezentantov je v kádrioch národných tímov predkadeťov, kadetov a juniorov zaradených celkovo 21 mládežníckych reprezentantov (chlapcov a dievčat) tohto hádzanárskeho oddielu.

V ŠKP nezahľajú ani v týchto dňoch a pracujú na zvýšení záujmu o hádzanú v Petržalke. „Veríme, že v nasledujúcej sezóne sa k nám okrem navrátiacich žiakov a mládežníkov pridajú aj noví záujemcovia o hádzanú. Aj preto realizujeme v Petržalke na Záporožskej Loptoskóľku pre deti predškolského veku, v júli denné tábory a začiatkom augusta pre celý oddiel a všetky kategórie tradičné vysokoborské sústredenie,“ dodáva Orosz. **dp**

Futbalisti s omladeným kádrom prekvapili

FOTO: FC Petržalka

Vydarený rok hlási aj futbalová FC Petržalka. Čiernobieli skončili v konečnej tabuľke II. ligy na 9. mieste a aktuálne sa už pripravujú na novú sezónu.

Okrem solídnych ligových výkonov zaujali Petržalčania aj pohárovými vystúpeniami. S postupom druholigistu do

štvrtfinále sa príliš nerátalo. Stopku na spanilej jazde im napokon vystavil majstrovský Slovan Bratislava.

Lídrom gólových štatistík bol Lukáš Gašparovič – v ligovom ročníku nastrieľal úctyhodných 12 gólov. V rámci minútáže kraľoval brankár Vadim Ševčuk, ktorý v 24 zápasoch nazbieral 2 160 minút. Naopak, ďalšie minúty už na svoje konto nepridá Pavol Farkaš. Skúsený zadák a niekdajší slovenský reprezentant ukončil po sezóne profesionálnu kariéru.

Všetkým petržalským klubom a športovcom ďakujeme za fantastickú reprezentáciu našej mestskej časti. Už teraz sa tešíme na vaše ďalšie výkony. **dp**

Kultúrne leto v Petržalke?

Jana Dekánková a Fats Jazz Band FOTO: KZP

Po dlhom kultúrnom pôste sa obyvatelia najväčšej mestskej časti dočkajú prázdninového vzkriesenia podujatí. Kultúrne zariadenia Petržalky (KZP) pripravujú tematické víkendy, ktoré bude charakterizovať rozmanitosť.

Hneď prvý prázdninový víkend od 2. do 5. 7. bude patriť Dunaju, resp. téme ekológie, prírody, vody a lužných lesov. Rieka na seba viaže množstvo života a príbehov, čo ukáže aj pripravovaný program. Okrem výstavy dunajských fotografií v DK Lúky sa pred DK Zrkadlový háj uskutoční Susedský deň vody prepojený s predstaveniami vodných rozprávok *Zlatá rybka* a *Ná-*

KULTÚRA

Zážitkové prázdniny bez cestovania? Skúste to medzi knihami

O vesmíre aj o kufríkoch, o hradoch aj o zastávkach a ešte o mnohých ďalších témach sa môžete všeličo dozvedieť počas leta vďaka miestnej knižnici, ktorá pripravuje pre Petržalčanov špeciálny prázdninový program. Bude plný oddychu, ktorý si zapamätáte.

Mnohým čitateľom sa uľavilo, keď sa skončilo obdobie zákazu vstupu do vnútorných priestorov knižníc a už nemusia vybavovať všetko potrebné takpovediac medzi dverami. Pozastavila sa aj karanténizácia kníh, takže návštevníci petržalskej knižnice sa k titulom dostanú rýchlejšie. No a v lete si môžu užít špeciálny program, ktorý bude o knihách a o stretnutiach. Na niektorých pobočkách budú môcť stráviť príjemné čítanie aj vo vonkajších oddychových zónach, ktoré budú od júla pripravené na Haanovej 37, Furdekovej 1, Vyšehradskej 27, Prokofievovej 5 a Vavilovovej 26. Súčasťou niektorých týchto

zón budú aj detské podujatia. „Charakterizuje ich oddych, bezpečnosť, bezplatnosť, pohoda, prečítané knihy,“ poznamenáva riaditeľka Miestnej knižnice Petržalka Katarína Bergerová. K takýmto podujatiám patrí aj Prečítané leto. Tento projekt sa skladá z niekoľkých tém, ktoré sa budú týždenne obmieňať a ku každej z nich vyberú knihovníci vhodné knižné tituly, z ktorých sa bude čítať, a pripraví hry či iné aktivity. Témy Prečítaného leta, ktoré štartuje so začiatkom júla, sú nasledovné: 1. O batohoch a kufríkoch, 2. O dáždňoch, 3. O stopách, 4. O zastávkach, 5. O studniach/O jazerách, 6. O jaskyniach, 7. O hradoch, 8.

O piknikoch, 9. O vytrvalosti.

Do pobočky na Prokofievovej 5 zavíta 6. júla o 17.30 h. vzácna návšteva – slovenská vedkyňa s medzinárodnými skúsenosťami Michaela Musilová, ktorá si prešla aj simulovanými vesmírnymi misiami. Vznikla už o nej aj kniha s príznačným názvom *Žena z Marsu*, na ktorej spolupracovala Musilová s Luciou Lackovičovou a obe budú hosťami petržalskej knižnice.

Čitatelia sú už zrejme zvyknutí na Knižné kolotoče, kde môžu zadarmo získať vyraďené knihy. Toto leto sa akcia uskutoční 7. 7. a 18. 8. pred budovou Technopolu a na spiestrenie komunitného života miestnych obyvateľov sa budú konať aj Minikolotoče – každú stredu v mesiacoch júl a august v pobočkách na Haanovej 37, Lietavskej 16 a Vavilovovej 24 – 26, resp. každý štvrtok na Vyšehradskej 27.

Miestna knižnica sa podieľa aj na koncipovaní programu Rodinného víkendu, ktorý sa uskutoční

FOTO: Miestna knižnica Petržalka

Švédske stoly zábavy

morníci veržus piráti a sobotu ukončí Večer pri Dunaji – koncert Jany Dekánkovej a skupiny Fats Jazz Band. Môžete si však zvoliť aj plán B, kúpiť si lístok na loď, vyplávať z nástupišťa Propeler po Dunaji smer galéria Danubiana a osláviť pri tom otvorenie Kultúrneho leta. V nedeľu bude čakať na deti ďalšia rozprávka, tentoraz *Žabí kráľ*, a dospelí si budú môcť užít napríklad Straussov valčík *Na krásnom modrom Dunaji*, ktorý zaznie v rámci Nedeľného matiné v Sade Janka Kráľa. V pondelok 5. 7. to bude zase čosi z iného súdka – v Zrkadlovom háji sa uskutoční Pocta Cyrilovi a Metodovi, keď herečka Ida Rapaičová prednesie báseň *Proglas* a vystúpi aj spevokol Laudate. No a v DK Lúky to bude skôr o pohybe, lepšie povedané o cirkusantskej šikovnosti.

Víkend spojení bude od 9. do 11. 7. venovaný téme umenia spájať a vytvárať vzťahy. Príklady?

V piatok 9. 7. sa v areáli FC Petržalka ukáže, ako bude fungovať spojenie muziky Funny Fellows a cirkusového umenia. V sobotu večer sa pred Technopolom predvedie spojenie ohňovej šou a akustického koncertu. V DK Zrkadlový háj to bude zase program hudobníčok Jany Gavačovej a Sisy Michalidesovej s kolegami. A v nedeľu sa (nielen) deti môžu tešiť na interaktívne predstavenie *Ako konat' dobro*.

Ďalší víkend (16. – 18. 7.) sa bude niesť v znamení rodiny. Po piatkovej (16. 7.) parkúrovej šou a workshope v Galérii Kontajner bude celá sobota na terase Vavilovova venovaná komunitným aktivitám a okrem workshopu OZ krasu terasy sa uskutoční čítanie rozprávok, maľovanie na tvár, inkluzívne zábavné aktivity pre deti, prednáška v knižnici s logopedickou a sociálnou pedagogickou či súťaž o susedský koláč. V nasledujúci deň sa deti dočkajú interaktívneho

predstavenia *Miláčik*, kým odrastenejší diváci si prídu na svoje pri večernej komornej hudbe v podaní zoskupenia Proxima Quartet.

Dynamický víkend čaká na návštevníkov od 24. do 25. 7., pretože pôjde o hry, hravosť a súťaživosť. A do hry tentoraz organizátori zapoja aj Veľký Draždiak, kde sa v sobotu 24. 7. uskutoční pilotný ročník pretekov v chôdzi na 5 km Petržalská 5ka. Rušno však bude aj na tradičných miestach Kultúrneho leta. V DK Lúky sa v sobotu i nedeľu budú hrať spoločenské hry v exteriéri a uskutoční sa aj profesionálne vystúpenie cyklokrosárov. DK Zrkadlový háj chce v sobotu večer pritiahnúť pozornosť komponovaným programom Večer olympionikov.

Tému spriaznenosti kultúr strednej Európy odprezentuje víkend priateľstva v dňoch 30. 7. až 1. 8. Hneď v prvý deň sa diváci budú môcť oddať rómskej hudbe na koncerte v Zrkadlovom háji,

kde vystúpi Ján Berky Mrenica band, Marco Pillo a hosť Jiří Stivín. Na druhý deň sa prenesieme do Maďarska – tamojšiu hudbu priblíži Petržalkanom Écsi Gyöngyi, no a tretí deň sa o hudbu postará Ronia Acoustic z Rakúska. Nebude chýbať ani ďalšie divadielko pre deti, tentoraz to bude príbeh *O karkulke*.

Treba pripomenúť, že spomenuté akcie sú len výberom z júlovej časti programu Kultúrneho leta v Petržalke, ktoré toho obsahuje ešte viac (podrobnejšie informácie sú na stránke www.kzp.sk). Nehovorili sme ani o filmových projekciách v Artkine za zrkadlom, ktoré s danými témami víkendov často zaujímavo komunikujú. No a tematické víkendy budú pokračovať aj v auguste, tie si však priblížime v ďalšom čísle novín. A možno prídu tento rok aj slávnostné Dni Petržalky...

dan

16. – 18. 7. na Vavilovovej 24 – 26 a v blízkom okolí. Súčasťou programu bude parkúrová akrobatická šou s workshopom, ďalší workshop občianskeho združenia krasu terasy, dramatizované čítanie, divadielko, prednáška pre rodičov malých detí i koncert sláčikového kvarteta Proxima Quartet.

Petržalská knižnica sa toto leto zároveň po prvý raz zúčastní na obľúbenej detskej akcii Na palube jednorozčeka, ktorá sa uskutoční koncom augusta a budeme o nej informovať viac v ďalšom čísle novín.

Knižnica nesústreďuje svoje programové lákadlá len na prázdninové mesiace a jún je toho dôkazom. Na šiesty mesiac pripravila okrem iného festival čítania, kreslenia, divadla, hudby a zábavy Prebuď sa (s) knihou (21. – 30. 6.), realizovaný na rodinných a detských pobočkách – na Furdekovej 1, Prokofievovej 5, Turnianskej 10, Vavilovej 24 a 26 a Vyšehradskej 27.

Pri spätnom pohľade na obdobie pandemických opatrení

riaditeľka knižnice hovorí o prispôbovaní sa situácii, ktoré bolo neraz zložitá, ale súviselo aj s pozitívami. „*Sú projekty, ktoré nám jednoducho priniesla doba a my sme pochopili, že sa vôbec nemusia skončiť so skončením pandémie*“, hovorí Katarína Bergerová. Knižnica napríklad začala poskytovať donášku kníh pre zdravotne znevýhodnených čitateľov a seniorov a túto službu sa rozhodla zachovať. Pripravila aj viacero online podujatí a programov (nielen) pre školy, v ktorých bude takisto pokračovať. „*Pocitujeme však výpadok priamej spolupráce so seniormi, s dennými centrami či inými zariadeniami. V tomto období bolo počas pandémie trochu menej možností ako pri deťoch, s ktorými sme mohli ľahšie udržiavať väzby v online prostredí*“, konštatuje Bergerová a uzatvára: „*Veríme, že sa bude situácia postupne zlepšovať aj v tomto smere, máme pred sebou výzvy, ktoré priniesú od budúceho roka nový rozmer v kvalite služieb a odbornej činnosti petržalskej knižnice*.“

dan

Chystá sa letná univerzita pre seniorov

Ekonomická univerzita Bratislava v spolupráci s Mestskou časťou Bratislava-Petržalka pripravila na júl tretí ročník Petržalskej letnej univerzity seniorov (PLUS). V DK Zrkadlový háj sa uskutočnia celkovo štyri prednášky a prvá už 7. 7. Bude na tému Jazyk a politika a postará sa o ňu Radoslav Štefančík. Druhá prednáška s názvom Naštartujte svoju pamäť sa uskutoční 9. 7. a povedie ju Petra Hirtlová. O päť dní neskôr sa Katarína Nádaská pozrie na tému Afrodisiacká ako súčasť kultúrnych dejín ľudstva a kulinárie. Sériu prednášok ukončí 16. 7. herečka a speváčka Mária Veľšicová, ktorá odprezentuje Život podľa Maji. Poslucháči letnej univerzity získajú na záver osvedčenie o jej absolvovaní. Záujemcovia sa môžu prihlásiť do 2. júla v podateľni Miestneho úradu MČ Bratislava-Petržalka na Kutlíkovej 17.

dan

Divadelné workshopy pre deti a mládež

V Petržalke sa počas leta uskutoční zážitkový divadelný workshop Ako na to 2 pre deti od 6 do 14 rokov. Organizuje ho Divadlo Spozvoza, ktoré založili absolventi Katedry bábkarskej tvorby VŠMU v Bratislave. Plánovaných je zatiaľ 15 workshopov, na ktorých si deti prejdú rôznymi fázami tvorivého procesu a spoznajú zákulisie divadla. Téma projektu je zároveň spojená s dielom P. O. Hviezdoslava pri príležitosti stého výročia jeho úmrtia. Všetky aktivity sa budú konať v priestore Rozprávkový Gašparko na Topoľčianskej ulici. V júli sa uskutočnia v termínoch 3. 7., 10. 7., 17. 7. a 24. 7. Vstupenky sa dajú kúpiť na portáli tootoot.fm. Viac informácií nájdete na stránke www.spozavoza.sk.

dan

Postaviť sa čelom k stavebnému úradu

Plánujete rozsiahlejšiu prerábku svojho panelákového bytu alebo si doň chcete hoci len nainštalovať klimatizačnú jednotku? Tak to sa nevyhnete komunikácii s miestnym úradom. Konkrétne s oddelením územného konania, stavebného poriadku a špeciálneho stavebného úradu, zjednodušene so stavebným úradom.

Vo všeobecnosti platí, že každú stavbu pred začatím jej realizácie musí posúdiť orgán štátnej správy. Jedno z ustanovení stavebného zákona vymedzuje povinnosť, že stavby a ich zmeny, ako aj udržiavacie práce na stavbách sa môžu vykonávať len na základe stavebného povolenia alebo ohlásenia stavebnému úradu. Nie je tomu inak ani na oddelení územného konania, stavebného poriadku a špeciálneho stavebného úradu v Petržalke. Počas stránkových dní sa tam dvere nezatvoria. Odborní referenti sa venujú občanom so žiadosťami o územné rozhodnutia, stavebné povolenia, povoleniam na odstránenie stavby, zmenám v užívaní stavby, povoleniam na stavebné úpravy v byte, zmenám stavby pred dokončením, dodatočným stavebným povoleniam či kolaudačným rozhodnutiam. Aj keď stavebný zákon umožňuje dodatočne legalizovať stavbu či stavebnú úpravu v byte, cieľom stavebného úradu je týmto konaniam predchádzať. Mnohé z nich totiž skončia na súdoch a rozhodovanie o nich trvá roky.

Petržalka má veľmi málo rodinných domov, prevažujú v nej panelové domy a na ne sa viažu aj potreby obyvateľov. „Špecifikom tunajšieho stavebného úradu je, že nosná časť jeho práce sa týka údržby pôvodného bytového fondu ešte z minulého režimu. Opravujú sa jednak celé bytové domy, ktoré sa zateplujú, vymieňajú sa v nich výťahy, vykurovanie, elektrické

rozvody, potrubia, a zároveň sa vo veľkom realizujú rekonštrukcie jednotlivých bytov,“ konštatuje vedúca petržalského stavebného úradu Monika Vidličková. Odborní referenti pod jej vedením trpezlivo vysvetľujú ľuďom, že v prvom rade treba rozlíšiť, či naozaj v prípade stavebnej úpravy ide o stavebnú činnosť, ktorá vyžaduje prinajmenšom ohlásenie stavebnému úradu. Môžete si osadiť vonkajšie žalúzie alebo vykonávať bežné udržiavacie práce, akými sú napríklad výmena kuchynskej linky, radiátorov či podláh bez toho, aby ste to stavebnému úradu ohlásili. Klimatizačné zariadenia sú síce technickými zariadeniami, teda nie sú stavbou, ale ich osadenie vyžaduje stavebnú činnosť, ktorá podlieha ohláseniu stavebnému úradu. Špecifickým prípadom je zasklievanie lodžií. Tu si treba odpovedať na otázku, či sa lodžia pričlení k bytu, alebo ostane lodžiou. Či sa mení celkový vzhľad stavby, alebo sa použije tzv. fínsky bezrámový systém.

Ako teda postupovať pri stavebných úpravách bytu v bytovom dome? Najprv si treba zhodnotiť, či ide o stavbu, alebo nie. Potom či idete robiť zásahy do nosných častí. Ak áno, musíte získať stavebné povolenie. Ak nie, postačí, keď svoj stavebný zámer stavebnému úradu ohlásite. Ako však pripomína Monika Vidličková, aj bežné udržiavacie práce môžu narobiť neprijemnosti, preto je na mieste zákonom stanovená povinnosť upovedomiť o nich

FOTO: Ivana Vrablová

susedov. O väčších úpravách ani nehovoriac. Koniec-koncov, ak žiadate o stavebné povolenie, musíte predložiť aj zápis zo schôdze vlastníkov bytov a spoločných častí a zariadení domu, ktorý obsahuje súhlas nadpolovičnej väčšiny vlastníkov s plánovanými stavebnými úpravami.

Monika Vidličková ešte upozorňuje, že v ostatnom čase stavebný úrad veľmi často prejednáva priestupky, ktorých sa dopustili stavebníci tým, že si neuvedomili, že podanie ohlásenia neoprávňuje stavebníka začať stavebnú činnosť. Vždy musí vyčkať na písomné oznámenie – súhlas stavebného úradu, súčasťou ktorého je aj overená projektová dokumentácia, resp. jednoduchý situačný náčrt.

Oveľa zložitejší postup vás neminie, ak plánujete postaviť novostavbu. Vtedy si prejdete niekoľkými fázami – územným konaním, stavebným konaním (pri jednoduchšej stavbe môžu byť tieto dve spojené) a napokon kolaudačným konaním, pričom je samozrejmé, že s každou fázou je spojený predpísaný rozsah požadovaných dokumentov (základný prehľad postupov nájdete na stránke www.petrzalka.sk).

Okrem umiestňovania rodinných domov a menších administratívnych budov rieši petržalský stavebný úrad aj povoľovanie väčších, najčastejšie polyfunkčných objektov rôznych developerských spoločností. Tiež treba spomenúť rozhodovanie o využití územia, akými sú rôzne ihriská, mestská pláž alebo plánovaný areál voľného času na Kopčianskej ulici, priamo susediaci s Rakúskom. A zaoberá sa aj predĺžením električkovej trate až po Janíkov dvor.

Vzhľadom na množstvo riešených prípadov (len ohlásení stavebných úprav je ročne okolo 450) má toto oddelenie 16 zamestnancov. Podľa jeho vedúcej musí každý referent vedieť urobiť všetko, čo pod oddelenie spadá, niektorí sa však špecializujú práve na ohlásenia, iní napríklad na reklamné stavby a podobne. Od 1. júna sa k oddeleniu pridral aj špeciálny stavebný úrad, ktorý sa venuje rozhodovacej činnosti pre miestne cesty III. a IV. triedy a účelové cesty. Tým istým dňom bola z oddelenia presunutá agenda Štátneho fondu rozvoja bývania na referát správy obecných bytov.

dan / Gabriela Vašková

MŠ s vlastným jazierkom má problém s vandalmi

FOTO: Jakub Kuruc

Desiatky dobrovoľníkov pomohli Petržalke

Najväčšie podujatie firemného dobrovoľníctva na Slovensku Naše mesto sa konalo aj tento rok a Petržalka nemohla pri tejto akcii chýbať. Podujatie, ktoré pravidelne organizuje Nadácia Pontis, sa uskutočnilo 11. júna a opäť prilákalo množstvo dobrovoľníkov.

Celkovo bolo v tomto roku v Petržalke organizovaných 31 aktivít a štyri z nich pripravil Miestny úrad MČ Bratislava-Petržalka. Nechýbalo upratovanie v Starohájskom lesíku, do ktorého sa zapojili štrnásť dobrovoľníci zo spoločnosti IBM. Podarilo sa im vyzbierať viac ako 10 vriec odpadu a nájsť jednu pneumatiku. „Ide o obyvateľmi navštevovanú lokalitu a s tým je spojené aj časté znečistenie.

Za to, že tam odpad nie je až tak vidieť, môže momentálne nielen bujná vegetácia, ale predovšetkým dobrovoľníci, ktorí lesík pravidelne čistia,“ uvádza Tatiana Hajčík Stanová z referátu čistoty a poriadku, ktorá každoročne čistenie v rámci podujatia Naše mesto koordinuje.

Dobrovoľníci zo spoločnosti IBM sa zapojili aj do maľovania oplotenia petržalského cintorína zo strany Kaukazskej ul. Ďalšia väčšia aktivita sa konala na trhovisku na Mlynarovičovej ul., kde pôsobili dobrovoľníci zo spoločnosti Dedoles. Na trhovisku sa im podarilo namaľovať obvodové značenie, stánky s pultmi v stredovej časti a upravili zadnú časť so zelenou formou zastrihnutia kríkov borievky.

V miestnej časti Lúky sa dobrovoľníci z pobočky poisťovne Colonnade Insurance S.A. pustili do úpravy verejného priestoru na Budatínskej ul. Podarilo sa tak odburiť priestor okolo sochy Posolstvo mieru a natrieť drevené dosky na sedenie a betónové kocky pod nimi.

„Sme radi, že sa nám vďaka dobrovoľníkom opäť podarilo skrášliť

Materská škola na Nobelovom námestí sa zapojila do projektu Spoločne EKO, v rámci ktorého tam učiteľia spolu s deťmi vytvorili jazierko. Tento areál však opakovane poškodzujú vandali.

Projekt Spoločne EKO je zameraný na podporu a vzdelávanie učiteľov, aby získali kompetencie a skúsenosti na vyučovanie v oblasti trvalo udržateľného rozvoja. Po tematických workshopoch prišli na rad projekty, do ktorých učiteľia zapojili aj deti. V MŠ Nobelovo námestie tak pristúpili k vytvoreniu jazierka, ktoré skrášľuje okolie areálu ihriska MŠ. Ako uvádza učiteľ Peter Karaba, „deti si sami určili, čo by chceli v areáli mať. Teší ma, že nakoniec prišli s nápadom využiť priestor na vybudovanie jazierka, kde sa nám podarilo doplniť aj prirodzené riečne rastliny. Má tak pekný prírodný charakter, ale predovšetkým ochladzuje svoje okolie a zároveň sa pri ňom s deťmi môžeme učiť praktické veci.“

Deti sa zapojili do všetkých častí realizácie jazierka, či už išlo o úpravu povrchu, o výkop jamy, alebo o prípravu podkladu. Naplnenie jazierka vodou zabezpečili členovia Dobrovoľného hasičského zboru Bratislava-Petržalka. Nakoniec sa doplnili

vodné rastliny a bahno z brehov Dunaja. „Jazierko je pekným výsledkom snahy a spolupráce pedagógov a detí. Ako mestská časť považujeme za veľký prínos, že práve v environmentálnej oblasti sa takéto odvážne projekty realizujú,“ hovorí zástupkyňa petržalského starostu Jana Hrehorová.

Žiaľ, jazierko v areáli MŠ Nobelovo námestie sa v poslednej dobe stalo častým terčom vandalov, ktorí sem pohádzali odpad rôzneho druhu a odstránili z brehového opevnenia kamene. Pri poslednom poškodení daného priestoru vytrhali lekná a zničili kompostér na zber lístia. Obdobné javy sa na danom mieste opakujú každý víkend, preto mestská časť pristúpi k monitorovaniu ihriska v materskej škole.

„Veríme, že si ľudia uvedomia, prečo bol daný priestor vybudovaný, komu je určený a že nebude dochádzať k jeho devastácii. Nič sa tým radost' najmä deťom, ktoré priestor využívajú a podieľali sa na jeho skrášlení,“ uzatvára Peter Karaba.

jk

Petržalku a už teraz sa tešíme na ďalší ročník, do ktorého sa radi zapojíme. Ďakujeme Nadácii Pontis za poskytnutie grantu vo výške 320 €,“ hovorí vedúca oddelenia životného prostredia Daniela Vašková Kasáková.

Okrem dobrovoľníckych aktivít si naša mestská časť pripravila aj zaujímavý program pre žiakov z CZŠ Narnia, a to priamo v zbernom dvore. Poverená riaditeľka Miestneho podniku verejnoprospešných služieb Petržalka Daniela Vašková Kasáková si prešla so žiakmi, ako správne triediť odpad do pristavených kontajnerov i tému znižovania tvorby odpadu v domácnostiach. V horúcom dni potešili deti dobrovoľní hasiči, ktorí im priblížili, čo všetko potrebujú pri záchrane majetku a života osôb, žiaci si mohli pozrieť zblízka hasičské vozidlo a poliat' zberný dvor pomocou hasičskej hadice.

jk

Pri Draždiaku sa zlepšia služby

Už v aprílových novinách sme informovali, že MČ Petržalka získala dotáciu od Bratislavského samosprávneho kraja, ktorú využije počas letnej sezóny na doplnenie chýbajúceho mobiliáru v areáli obľúbeného Veľkého Draždiaku. Projekt zahŕňa osadenie nádob na triedený odpad, doplnenie nových cyklostojanov vrátane servisného cyklostojanu s náradím a pumpou aj inštaláciu prezliekacích kabínok. Aj v tejto sezóne bude návštevníkom Draždiaku pomáhať vodná záchranná služba, ktorú tvoria členovia Spolku ochrancov vody Octopus. Záchranná služba bude pôsobiť od 27. 6. do 31. 8. denne od 10:00 do 18:00 vrátane víkendov a sviatkov. Počas leta by zároveň mali byť bezplatne sprístupnené pre návštevníkov jazera verejné toalety pri reštaurácii Oáza.

red

Poslanecký duel:

Ako zvládla Petržalka druhú vlnu pandémie

Lýdia Ovečková

Miroslav Dragun

Po skúsenostiach od začiatku pandémie, keď bolo pre nás všetko jednou veľkou neznámou a nikto nevedel poriadne, čo nás čaká, sme už boli pripravenejší. MČ Petržalka svoje skúsenosti a dobrú prax postupne zlepšovala, rozširovala poskytované služby pre Petržalčanov a zvládla čeliť aj novým výzvam.

Boli to práve samosprávy – vrátane MČ Petržalka, ktoré na základe rozhodnutia štátu boli postavené pred veľmi náročnou úlohou a museli zabezpečiť celoplošné testovanie v extrémne krátkom čase bez potrebnej predchádzajúcej prípravy. Pri týchto spomienkach mám pocit, že to, čo sme ako samospráva dokázali, bol doslova „zázrak na počkanie“. Zároveň však viem, že za týmito „zázrakom“ bola tvrdá práca obrovského množstva ľudí, kolegov na úrade, zdravotníkov, policajtov, vojakov, dobrovoľných hasičov a najmä bežných občanov, ktorí neváhali a priložili „ruku k dielu“. Bez nich by to nešlo. Teraz s odstupom času som nesmierne rada a hrdá, že som mohla byť od samého začiatku súčasťou tohto „zázraku“. Bola to pre mňa nenahraditeľná skúsenosť, za ktorú som veľmi vďačná.

Pandémia sa stala zároveň príležitosťou na posun mnohých oblastí ľudského života dopredu aj u nás v Petržalke – digitalizácia, efektívnosť, ale zároveň odhalila slabé stránky, preverila charakter a ukázala príležitosti na zlepšenie

a rozvoj i nástrahy do budúcnosti, ktoré bude musieť MČ Petržalka riešiť.

Mnohí kolegovia z úradu, zamestnanci Strediska sociálnych služieb, materských a základných škôl, miestnej knižnice, Kultúrnych zariadení Petržalky, ale i kolegovia z radov poslancov aktívne počas obdobia od jesene 2020 denne participovali a vynakladali maximum úsilia, aby sa podarilo eliminovať dopady pandémie, ako aj zachrániť čo najviac ľudských životov. Počas tohto náročného obdobia koordinovali, plánovali, zabezpečovali, „dobrovoľníci“, poskytovali rady, podporu, pomoc. Mnohí obetovali nespočetné množstvo hodín svojho času na úkor vlastnej rodiny, pohodlia či svojho súkromia (vrátane starostu Jána Hřčku). Som presvedčená, že tak veľkou mierou prispeli k zníženiu dopadov pandémie na nás všetkých. Za ich úsilie patrí všetkým právom veľký obdiv a obrovská vďaka.

Osobne som veľmi negatívne vnímala zatvorenie škôl – MŠ, ZŠ na veľmi dlhú dobu a takisto sociálnu izoláciu, a to najmä tých najzraniteľnejších – seniorov. Ako sa hovorí: „Po boji je každý generál“. Určite boli veci a činnosti, ktoré sa dali urobiť lepšie, rýchlejšie, efektívnejšie... či skrátka inak. Nie všetky činnosti, ktoré Petržalka robila a je pripravená robiť na zmiernenie dopadov pandémie, boli a sú jej povinnosťou. O to viac som ako Petržalčanka rada, že naša mestská časť sa snažila urobiť v danom čase

maximum a poskytnúť všetkým služby, pomoc a podporu aj nad rámec svojich kompetencií a povinností, napr. raketovo rýchle MOM.

Nikto nevie, čo nás čaká v najbližšom období či v budúcnosti. Jedno je však isté – mnohé z toho, na čo sme boli zvyknutí, bude iné a inak, ako by sme si priali. Verím však, že spoločne to všetko zvládneme lepšie. Za seba môžem povedať, že ak to bude potrebné, opäť aj v budúcnosti rada a s plným nasadením ponúknem svoju pomoc pre Petržalku a Petržalčanov.

Lýdia Ovečková

poslanecký klub PRE Petržalku
a Zmena zdola

Plošné testovanie v novembri, plošný „skrining“, pomenujeme si celoslovenské testovanie, ako len chceme. Ako dobrovoľník z radov petržalských poslancov som na našich MOM-kách strávil mnoho víkendov a musím povedať, že vďaka skvelej spoločnej práci všetkých zúčastnených sme to zvládli na jednotku.

Víkend čo víkend ma pozitívne prekvapilo nasadenie desiatok dobrovoľníkov na jednotlivých odborných miestach a snaha zdravotníkov či administrátorov vytvoriť obyvateľom Petržalky čo najlepšie prostredie počas testovania na Covid-19. Práve pozitívna nálada všetkých dobrovoľníkov pomáhala prelomiť nedôveru občanov k plošnému testovaniu a ľudia sa s radosťou vracali otestovať k svojim obľúbe-

ným MOM-kám na Černyševského, Holíčsku, Hrobákovu či Turniansku. Som presvedčený, že ak by nebolo nasadenia petržalskej samosprávy, plošné testovanie by dopadlo jedným veľkým fiaskom zo strany štátu.

Zároveň však musím smutne skonštatovať, že aj v našich poslaneckých radoch sa počas pandémie, keď mnohí bojovali v nemocniciach o svoj život, našlo niekoľko ľudí, ktorí spochybňovali potrebu nosenia rúšok a respirátorov, silou mocou chceli posielat' deti a učiteľky do materských a základných škôl, a pritom nám v petržalských uliciach zúrila zákerná pandémia. Takéto konanie bolo absolútne nezodpovedné a sebecké, a som veľmi rád, že starosta nepodľahol tlaku konšpirátorov a „spochybňovačov“ pandémie.

Mnoho týchto spochybňovačov videlo v testovaní len biznis a „vyhodenie“ množstva peňazí hore komínom, ale minimálne u nás v Petržalke je opak pravdou. Každé jedno euro, ktoré Petržalka získala z testovania, investovala do zvýšenia kvality testovania na jednotlivých odborných miestach a vďaka tomu sa podarilo otestovať denne množstvo obyvateľov Petržalky a reštartovať množstvo športových podujatí, na ktoré bol potrebný negatívny test.

Krásnym príkladom pri testovaní a organizovaní športových podujatí je spolupráca petržalskej samosprávy z Petržalskou hokejbalovou ligou. Vďaka vzájomnej koordinácii sa podarilo zabezpečiť testovanie hráčov z hokejbalovej ligy, ktorá sa hrá na ihrisku na Medvedovej ulici. Práve vďaka skvelej kooperácii má mestská časť prehľad o počte negatívnych športovcov a športovci sa vďaka samospráve mohli vrátiť na ihrisko.

Touto cestou chcem zároveň poprosiť všetkých Petržalčanov, aby boli zodpovední a dali seba a svojich rodinných príslušníkov čo najskôr zaočkovať. Viem, že mnohí z nás sú zodpovední, nepodľahli lacnej antivaxerskej kampani a dali zaočkovať seba aj svoju rodinu. Je dôležité si uvedomiť, že ešte stále sme boj s Covidom nevyhrali, sme len na konci pomyselnéj druhej tretiny boja s pandemiou a práve očkovanie nám pomôže zvládnuť – verím, že poslednú – tretiu vlnu.

Verím, že si všetci uvedomujeme, že práve vakcína je naša sloboda a práve vďaka zodpovednému prístupu k očkovaniu sa na jeseň vyhneme rôznym lockdownom, plošným testováním a budeme môcť žiť relatívne pokojný život v rámci pandémie. Len naša spoločná zodpovednosť nám môže pomôcť poraziť túto pandémiu, preto vás ešte raz prosím, nepodľahnime predstave, že všetko je už za nami a verme našim lekárom, virológom, vedcom, nie konšpirátorom z internetu, ktorí budú „ponúkať“ lacné a ľubivé (ne)riešenia na boj s Covidom.

Miroslav Dragun
bez klubovej príslušnosti

Oliver Kríž

(poslanecký klub MLADÁ
PETRŽALKA a NEZÁVISLÍ)

Od vzniku samosprávy začiatkom deväťdesiatych rokov mala MČ Petržalka plodnú spoluprácu s redakciou *Petržalských novín*, ktorá fungovala korektne vyše 20 rokov. Až v minulom období túto spoluprácu zlovoľne pokazili poslanci Peter Cmorej a Ján Hrčka (dnes starosta). Išlo o sebecký politický boj proti vtedajšiemu starostovi Vladimírovi Bajanovi, ktorého obeťou (toho ich konania) sa stala redakcia a čitatelia *Petržalských novín*. Namiesto toho zriadili nefunkčný plátok *Naša Petržalka*, ktorý plánovali využívať ako svoj politický nástroj. S daným postupom som nikdy nesúhlasil, a preto odmietam do tohto plátka akokoľvek prispievať.

POSLANEC

Stanovisko redakcie novín Naša Petržalka:

Rešpektujeme rozhodnutie pána Olivera Kríža využiť priestor rubriky Predstavujeme poslancov (v jej zvyčajnom rozsahu) týmto spôsobom. Naša redakcia nikdy nemala a nebude mať problém uverejňovať v novinách aj kritické názory.

Naša Petržalka, EV 5826/19, ISSN 2644-5719, vydáva MČ Bratislava-Petržalka, Kutlíkova 17, 852 12 Bratislava, IČO: 00 603 201. Šéfredaktor: Daniel Bernát (daniel.bernat@petrzalka.sk, autorská skratka: dan). Redakcia: Jakub Kuruc (jk), Mária Halašková (mh), Ivana Vrabľová (iv), Adam Sarlós (as), Dávid Pavlík (dp), Katka Makara (km). Náklad: 52 500 ks. Tlač: MAFRAPRINT (Petr Turyna, +420 734 517 178). Distribúcia: Slovenská pošta. Periodicita vydávania pre rok 2021: 9 čísel.

 „Vysadiť záhradu...“ (dokončenie je v tajničke) - Audrey Hepburn						Pomôcky: Eka, Oise, Pramuk, amará, Omono	2. časť tajničky	Patriaca Elovi	Otcova sestra	Ruské sídlo	Rádiotele- fón (skr.)	Podzemný brloh	Pracoval s pluhom
						Vetristé počasie							
						Voliteľ, volič (odb.)							
						Vojenská jednotka					Rádium (zn.)		
											Nevravila pravdu		
						Ivana (dom.)				Usadenina (roztoku)			
										Rozmočená pôda			
						Teba			EČV Bratislava			3. časť tajničky	Výrobca montova- ných hál
						Dvojhĺska			Ťažká robota				
Autor: Vierka Blahová	Záznam o chorobe pacienta	Značka sirupov	Tíkli	Meno Ireny	Rímska 4			Labá					
					Popevok			Ptóza, po česky					
Veľmi zblila							Slovenský hádzanár						
							Horké žalúd. lieky						
Ženské meno (2.2.)						Držanie tela (odb.)							
						Modliaca sa postava							
Svadobný kvet					Japonská rieka						Končatina, hnát		
					Šúchala, drhla						Mačka (det.)		
Upleť				Smer cesty									
				Chorobné zúrivosti						Circa (skr.)			
										Značka cigariet			
Revúca (EČV)				Druh papagája					Citoslovce cengania				Meno Liany
				Avalisti					Cestovný doklad				
1. časť tajničky								Udrel (hovor.)					
								Austrál. byli- nožravec					
	Pozdrav mladých	Jednotka elektrické-ho napätia					Šuhaji (nár.)						
		Bili (expr.)					Nezaist'uj						
Útok (kniž.)						Nesie, po česky					Teba		
						Nádor (odb.)					Vojenská polícia (skr.)		
Dvorany					Tamten, ukazovacie zámeno				Rímskych 55			Pohol	Získavajú dojením
					Lantán (zn.)				Moderný (hovor.)				
Myslené čiary				Talianske muž. meno (Ludovít)						Doktor filozofie			
				Žijeme						Obriaďuj (nár.)			
Ego			Výrobca elektroniky								Nono		
			Asi (bás.)								Predpona (dvojitý)		
Nevrav pravdu					Old Time Radio (skr.)				Zlučuj (odb.)				
Francúzska rieka					Značka dámskych vložiek				Udierala				

Na troch vyžrebovaných čitateľov, ktorí úspešne vylúštia tajničku, čakajú ceny. Odpovede nám zasielajte na e-mailovú adresu noviny@petrzalka.sk a do predmetu správy uveďte Tajnička.